

Egységesített, kompetenciaközpontú írásbeli
érettségi vizsga/érettségi és diplomavizsga

2019. május 6.

Magyar

Magyaráztatok és megoldási javaslatok

1. téma/1. feladat

Téma:	Irodalom – művészet – kultúra
Feladat címe:	Móra Ferenc: <i>A századik könyv</i>
Szövegtípus:	értelmezés
Szavak száma:	405 – 495
Megjegyzés a szituációhoz:	–
A feladat megoldása tartalmi szempontból:	
Szövegalkotási művelet(ek), amely(ek) a szövegtípusnak megfelelően végzendő(k) el:	érvelés, leírás, magyarázat, narráció, rekapituláció
A mellékelt szöveg(ek) főbb mondanivalója/üzenete:	A könyveket ne a mennyiségük miatt gyűjtsük, hanem olvassuk el őket, merüljünk el a tartalmukban. Átvitt értelemben arra utal az apa kijelentése, hogy a vállalt feladatok mennyisége ne haladja meg a képességeinket.
Megoldási lehetőségek az 1. feladathoz: Foglalja össze ...!	<i>Lásd fent.</i>
Megoldási lehetőségek a 2. feladathoz: Elemesse ...!	<p>A novella: rövid, tömör, cselekménye egy szálon fut</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ cselekmény ideje: egypár év ■ cselekmény helyszíne: otthon, a tisztaszobában, ill. a könyvtárban ■ témája: olvasásra nevelés ■ szereplők: apa és a fia ■ hangvétele: barátságos, szeretetteljes ■ fordulat: amikor a fiú az apjától ajándékba kapja az <i>Okos könyvet</i> <p>Mondatszerkesztés:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ a párbeszéddek rövidek ■ a tőmondatok ugyanúgy megtalálhatóak, mint az egyszerű, ill. a többszörösen összetett mondatok ■ kijelentő, ill. kérdő mondatok ■ régies, ill. költői szavak, kifejezések <p><i>Egyéni elemzési szempontok is lehetségesek.</i></p>
Megoldási lehetőségek a 3. feladathoz: Fejtse ki ...!	<p>A családi könyvtárakban egyre kevesebb könyv gyűlik. Az emberek kevesebb nyomtatott könyvet olvasnak az e-book megjelenése, ill. az interneten való olvasás miatt.</p> <p>A mű üzenete nem veszítette el aktualitását, csak annyit vállaltunk feladatként, amennyit el tudunk végezni.</p> <p><i>Egyéni megoldások és értelmezések.</i></p>

1. téma/2. feladat

Téma:	Irodalom – művészet – kultúra
Feladat címe:	Szükség van-e a korai nyelvfejlésre?
Szövegtípus:	olvasói levél
Szavak száma:	315–385
Megjegyzés a szituációhoz:	szituáció: olvasói levél egy helyi kulturális újság számára címezettek: az újság olvasói
A feladat megoldása tartalmi szempontból:	
Szövegalkotási művelet(ek), amely(ek) a szövegtípusnak megfelelően végzendő(k) el:	értékelés, érvelés, leírás, magyarázat, rekapituláció
A mellékelt szöveg(ek) főbb mondanivalója/üzenete:	<p>Az utóbbi évek kutatásai során megváltozott az a nézet, miszerint az idegen nyelv felesleges megterhelést jelent a gyermeknek.</p> <p>Az idegennyelv-tanulás nem azt jelenti a gyermeknek, mint a felnőtteknek. A tíz év alattiak esetében nyelvelsajátításról beszélünk, amikor a kommunikáció elsődleges célja az üzenet eljuttatása a címzethez, nem pedig a helyes nyelvi forma képzése. Ebben a korban nem tudatos tanulásról van szó, hanem élményt nyújtó tevékenységek közben szerzett nyelvelsajátításról.</p> <p>Az az ember, aki megtanul egy második nyelvet, szebben, helyesebben beszél anyanyelvét: „Nem ismerheti jól az anyanyelvét az az ember, aki nem beszél idegen nyelveket”. (Goethe)</p> <p>A korai nyelvfejlés során nem olyan tempóban tesznek szert a gyermekek tényleges célnyelvi tudásra, mint a későbbi időszakban, de ez igaz minden más tantárgy esetében is.</p> <p>Az óvodai pedagógiai program egyes részei különösen alkalmasak idegen nyelven való felhasználásra, hiszen a gyermek nem a nyelvi formára, hanem az üzenetre, a tartalomra figyel.</p>
Megoldási lehetőségek az 1. feladathoz: Nevezze meg ...!	<p>A szöveg főbb gondolatai: <i>lásd fent.</i></p> <p><i>Egyéni megoldási lehetőségek:</i></p> <p><i>A vizsgázó a szöveg főbb gondolatai közül azokat emeli ki, amelyekre ki akar térni az olvasói levelében.</i></p>
Megoldási lehetőségek a 2. feladathoz: Vizsgálja meg ...!	<p>A játékos tevékenység hatása egy idegen nyelv elsajátítására:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ a nyelvi foglalkozások mindig játékba, értelmes, a gyermek korának megfelelő tevékenységbe ágyazottan jelennek meg; ■ a gyermeket körülveszi egy 'nyelvi fürdő', amely biztonságos környezetben, szeretetteljes légkörben nyújtja számára az idegen nyelvet; ■ a mozgás, a ritmus, a rím élményt okoz.
Megoldási lehetőségek a 3. feladathoz: Szóljon hozzá ...!	<p><i>Egyéni megoldások, lehetséges hozzászólás:</i></p> <p>egyetértés, tapasztalatok a saját családi/iskolai környezetben</p> <p><i>Esetleges ellenérvek is elfogadhatóak.</i></p>

2. téma/1. feladat

Téma:	Munka
Feladat címe:	Robotok – pro és kontra
Szövegtípus:	értekező fogalmazás
Szavak száma:	405–495
Megjegyzés a szituációhoz:	–
A feladat megoldása tartalmi szempontból:	
Szövegalkotási művelet(ek), amely(ek) a szövegtípusnak megfelelően végzendő(k) el:	értékelés, érvelés, rekapituláció
A mellékelt szöveg(ek) főbb mondanivalója/üzenete:	A robotok alkalmazása átalakítja a munkaerőpiacot. A szakemberek véleménye eltérő arra vonatkozóan, hogy a robotok miatt növekszik-e a munkanélküliek száma. Kutatási eredményekről is beszámol a szöveg szerzője.
Megoldási lehetőségek az 1. feladathoz: Foglalja össze ...!	<i>Lásd fent.</i>
Megoldási lehetőségek a 2. feladathoz: Tárja fel ...!	<ul style="list-style-type: none"> ■ Magyarországon két probléma van a munkaerőpiacon: munkaerőhiány és robotizáció. ■ A robotizáció miatt megszűnnek bizonyos munkahelyek. ■ A robotizációval megoldható a munkaerőhiány az ipar és a szolgáltatások területén – a finanszírozás még kérdéses. ■ A robotok száma öt év alatt a duplájára nőhet. ■ A robotok alkalmazásához megfelelő szakemberek kellene. ■ A robotok használata következtében növekedhet a termelékenység, javulhat a minőség és rugalmasabbá válhat a munkavégzés. ■ Fontos a megfelelő egyensúly megtalálása. ■ Az emberi munka nem helyettesíthető mindenütt a robotokkal. ■ A munkaerőnek más képességekre lesz szüksége a robotok alkalmazása során.
Megoldási lehetőségek a 3. feladathoz: Fejtse ki ...!	<p><i>Egyéni megoldások</i> <i>Saját érvek indoklása</i></p> <p>A robotok előnyei:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Monoton, nehéz, veszélyes munkákat végeznek el. ■ Helyettesítik a hiányzó munkaerőt. <p>Hátrányuk:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Emberi munkaerőt helyettesítenek, így a munkahelyek száma csökken.

2. téma/2. feladat

Téma:	Munka
Feladat címe:	Nyári diákmunka: tények és tévhitek
Szövegtípus:	összefoglalás
Szavak száma:	315–385
Megjegyzés a szituációhoz:	situáció: egy diákmunkáról szóló szöveg összefoglalása címezettek: diákok
A feladat megoldása tartalmi szempontból:	
Szövegalkotási művelet(ek), amely(ek) a szövegtípusnak megfelelően végzendő(k) el:	leírás, rekapituláció
A mellékelt szöveg(ek) főbb mondanivalója/üzenete:	<ul style="list-style-type: none"> ■ rengeteg diák keres nyári munkát, nincs annyi hely, amennyi kellene ■ szigorú törvényi szabályok vannak, diákként nem lehet bármilyen munkát vállalni, ... ■ a munkakeresés sokszor szokatlan helyzet a diákok számára, sok hibát követnek el, új szabályokat kell betartani ■ az iskolaszövetkezetek segítenek a munkakeresésben és a szabályos és jogszerű lebonyolításban ■ nehéz és szokatlan a diákoknak, de a munkáltatónak is
Megoldási lehetőségek az 1. feladathoz: Mutassa be ...!	<p><i>Lásd fent.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ■ túl későn kezdenek munkát keresni ■ a fiúk előnyben vannak ■ 18 éven aluliak nem dolgozhatnak éjszaka vagy műanyagüzemben, nem kezelhetnek pénzt ■ nem veszik fel a telefont, ha nem ismerik a számot ■ néha nem igazán akarnak nyáron dolgozni ■ nem készülnek a munkára (nem találnak oda a munkahelyre, helytelen ruhában jönnek, irreális elvárásaik vannak)
Megoldási lehetőségek a 2. feladathoz: Magyarázza meg ...!	<ul style="list-style-type: none"> ■ időben kell helyet keresni ■ a diáknak el kell mentenie a munkáltató telefonszámát, hogy ne tűnjön ismeretlen számnak, amikor a munkáltatók jelentkeznek ■ igazán akarni kell ■ egész évben késznek kell lenni ■ készüljön fel a munkára (hol van a cég, megfelelő ruhaviselet, realisztikus elvárások) ■ biztonságos úton kell keresni a munkát (pl. az iskolaszövetkezetek segítségével) ■ ne legyen válogatós ■ alkalmazkodni kell a munkavállalás új szabályaihoz ■ ne adja fel gyorsan ■ pozitív hozzáállás, jó tapasztalatnak tekintse a munkát ■ a szerződésre, a helyes jogviszonyra ügyelni kell

3. téma/1. feladat

Téma:	Mobilitás
Feladat címe:	Külföldi élet? Kötelező!
Szövegtípus:	értekező fogalmazás
Szavak száma:	405 – 495
Megjegyzés a szituációhoz:	–
A feladat megoldása tartalmi szempontból:	
Szövegalkotási művelet(ek), amely(ek) a szövegtípusnak megfelelően végzendő(k) el:	értékelés, érvelés, magyarázat
A mellékelt szöveg(ek) főbb mondanivalója/üzenete:	<p>A szöveg külföldön élő szerzője összefoglalja, miért javasolná mindenkinek, hogy egyszer az életében hosszabb-rövidebb időre költözzön el egy másik országba.</p> <p>Főbb előnyök szerinte:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ gyors nyelvtanulás ■ nagyobb önbizalom, több önállóság ■ általánosan pozitív beállítottság kialakulása ■ boldog, szabad érzés kialakulása ■ az ember jobban megismeri magát is
Megoldási lehetőségek az 1. feladathoz: Foglalja össze ...!	<i>Lásd fent.</i>
Megoldási lehetőségek a 2. feladathoz: Magyarázza meg ...!	<p>pozitívumok:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ fontos, hogy az ember kilépjen a „komfortzónájából”, kipróbáljon valami újat ■ örül annak, hogy jól és másképpen tanulja meg az ottani nyelvet ■ magabiztosabbnak érzi magát, mert sok mindent magának kell elintéznie ■ az ember új tapasztalatokat szerez, új emberekkel ismerkedik meg ■ új, más életmódot lehet megismerni/kipróbálni, pozitív energiát lehet szerezni belőle kevesebb előítélettel élni ■ a kisebb, egyszerűbb dolgok is fontosak lesznek, elégedettebb lehet az ember, élvezzi, amije van <p>negatívumok:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ hiányozhatnak a megszokott, ismert dolgok ■ távol él a szeretteitől ■ nehezebb fenntartani a személyes kapcsolatot barátokkal, rokonokkal ■ talán nem tetszik az új életstílus ■ <i>további egyéni hozzászólások</i>

<p>Megoldási lehetőségek a 3. feladathoz: Fejtse ki ...!</p>	<p>■ <i>Egyéni megoldások, lehetséges hozzászólás:</i> egyetértés, tetszés kinyilvánítása vagy ellenvélemény – személyes elképzelés vagy tapasztalat befolyásolja az állásfoglalást</p>
---	---

3. téma/2. feladat

Téma:	Mobilitás
Feladat címe:	Autómentes napok
Szövegtípus:	kommentár
Szavak száma:	315–385
Megjegyzés a szituációhoz:	sztuáció: kommentárban megfogalmazott állásfoglalás egy diákújság számára az autómentes napok, ill. hetek célszerűségéről címezettek: a diákújság olvasói
A feladat megoldása tartalmi szempontból:	
Szövegalkotási művelet(ek), amely(ek) a szövegtípusnak megfelelően végzendő(k) el:	értékelés, érvelés, magyarázat
A mellékelt szöveg(ek) főbb mondanivalója/üzenete:	<ul style="list-style-type: none"> ■ kb. 15 éves már az „autómentes nap”, ill. az „Európai Mobilitási Hét” rendezvény, amelyet minden szeptemberben megrendeznek, nem csak Magyarországon ■ az Európai Bizottság kezdeményezte és támogatja ■ világszerte több mint 44 ország vesz részt benne ■ 2016 témája az okos és fenntartható mobilitás volt ■ az akció felhívja a figyelmet a környezetbarát és egészségesebb közlekedésre és életmódra ■ Magyarországon számos helyen rendeztek különféle programokat (pl. lezártak nagyobb utakat; versenyeket és felvonulásokat, biciklitúrákat rendeztek, reggelivel vagy véradással kombinálva ...)
Megoldási lehetőségek az 1. feladathoz: Mutassa be ...!	<i>Lásd fent.</i>
Megoldási lehetőségek a 2. feladathoz: Magyarázza meg ...!	<ul style="list-style-type: none"> ■ környezetbarát és észszerű közlekedés, fenntarthatóság támogatása ■ gazdaság megerősítése ■ több mozgás (biciklizés, sétálás) egészségesebb életmódot jelent ■ stresszmentes élet, életminőség javítása ■ kevesebb jármű kevesebb károsanyag-kibocsátást és kevesebb légszennyezést jelent ■ alternatív közlekedési eszközök népszerűsítése és támogatása ■ tömegközlekedési megoldások megismerése; lehetőség, hogy visszajelzést adhasson róluk a lakosság
Megoldási lehetőségek a 3. feladathoz: Fejtse ki ...!	<i>Egyéni megoldások, lehetséges hozzászólás:</i> egyértékesítés, tetszés kinyilvánítása vagy ellenvélemény – személyes elképzelés vagy tapasztalat befolyásolja az állásfoglalást